

Readings 1.

Pročitajte tekst u nastavku i napišite svoje utiske u četiri-pet rečenica.

Pismo Umberta Eka unuku: Dragi moj, uskoro ćeš postati idiot!

Drago moje unuče,

Ne bih želeo da ovo pismo zvuči previše poučno, da ti pričam o ljubavi prema komšijama, domovini, čovečanstvu i slično. Ne bi ti ovo ni slušao (već si punoletan, a ja sam prestar), jer se sistem vrednosti toliko promenio da moje preporuke možda nisu ni odgovarajuće.

Dakle, želim da ti dam samo jedan savet koji ti može biti od koristi sada kada koristiš pametne telefone. Neću ti reći da ne koristiš telefon iz straha da ne zazvučim kao glupi starac. I sam koristim mobilni.

Želeo bih da razgovaram o bolesti koja je pogodila tvoju generaciju i onu pre tebe, koja već studira na univerzitetima. Govorim o gubitku pamćenja.

Istina je da ako želite da znate ko je Karlo Veliki ili gde je Kuala Lumpur, samo kliknete na dugme i odmah sve saznate sa Interneta. Uradite to kada vam je potrebno, a onda tu vest sačuvate, ako vam zatreba za školu, recimo. Loša vest je da shvatanje da računar može u bilo kom trenutku odgovoriti na vaše pitanje, odvraća vas od ideje da nešto zapamtite.

Ovaj fenomen se može uporediti na sledeći način: saznanje da autobusom ili automobilom možete uvek da idete iz jedne ulice u drugu, osoba odlučuje da više ne hoda. Ali ako prestanete da hodate, pretvorićete se u osobu koja je prisiljena da se kreće u invalidskim kolicima.

Oh, znam da se baviš sportom i da znaš kako da nabilduješ telo, ali nazad na mozak.

Mozak je poput mišića na nogama. Ako prestaneš da vežbaš, postaće mlitav i pretvorićeš se u idiota. Pored toga, svi rizikujemo da razvijemo Alchajmera u starosti, a jedan od načina da izbegnemo ovu nevolju je treniranje pamćenja.

Ovo je moj recept. Svako jutro nauči kratku pesmicu, kao što smo na to bili prinuđeni kada smo bili deca. Možeš da zakažeš takmičenje sa prijateljima. Ako ne voliš poeziju, onda zapamti sastav fudbalskog tima, ali moraš znati igrače ne samo onog tima za koji navijaš, već i igrače drugih timova, kao i njihove prethodne kompozicije.

Takmičite se u sećanju naslova knjiga koje ste pročitali. Da li se tvoji prijatelji sećaju kako su se zvali mušketiri iz filma i knjige "Tri musketara"?

Ako ne želite da čitate knjigu Tri musketara (onda ne znate šta gubite), igrajte sličnu igru sa knjigom koju ste pročitali.

Izgleda kao igra, ali i jeste to igra, ali videćete kako vam je glava ispunjena likovima, pričama i svim vrstama uspomena.

Zapitajte se zašto se računar nekad nazivao elektronskim mozgom. To je zato što je zamišljen po modelu našeg mozga, s tim što je naš mozak daleko moćniji i bolji.

Mozak je računar koji je uvek uz vas, njegove mogućnosti se proširuju kao rezultat vežbanja, dok vaš računar gubi brzinu nakon duže upotrebe i treba ga zameniti već nakon par godina. A vaš mozak vas neće izdati i do 90 godina, a sa 90 godina, ako ga vežbate, pamtice više nego što se sećate sada. Takođe, besplatno!

Zatim postoji istorijsko sećanje, koje nije povezano sa činjenicom tvog života ili sa onim što si pročitao. Ona čuva one događaje koji su se dogodili pre tvog rođenja.

Danas, kad idete u bioskop, morate doći na početak filma. Kada film počne, kao da vas sve vreme vode za ruku, objašnjavajući šta se događa. U moje vreme u bioskop ste mogli da uđete bilo kada, čak i usred filma. Mnogi događaji su se već dogodili pre vašeg dolaska i vi ste morali brzo da "pohvatate konce". Ako bi vam se film svideo, mogli ste da ga gledate ponovo. Rodio sam se u vreme kada je bilo važno da znam i razumem to što se dogodilo pre mene. To je bilo neophodno kako bih bolje razumeo događaje danas.

Danas bi škola trebalo da vas uči da pamтите šta se dogodilo pre vašeg rođjenja, ali nisam video da to čini kako treba. Razne ankete pokazuju da današnja omladina, čak i univerzitetska, rođena 1990. godine, ne zna, a možda i ne želi da zna šta se dogodilo 1980. godine, kamoli šta se dogodilo pre 50 godina.

Uzmite u obzir da pamćenje možete trenirati ne samo uz pomoć knjiga i časopisa, već i uz pomoć Interneta.

Internet je koristan i za istraživanje istorije, ne samo za ćaskanje sa društvom. Kako su dinosaursi izumrli? Kako se zvao predak bika? Pre stotinu godina više je bilo tigrova nego danas, zašto? Ko je bio drugi papa u istoriji? Kada je stvoren Miki Maus?

Mogao bih da ova pitanja nižem beskonačno i sve bi to bile sjajne teme za istraživanje. Sve ovo se mora zapamtiti. Doći će dan i ostarićeš, ako sve ovo saznaš i upamtiš, osećaćeš se kao da živiš hiljadu godina.

A tvoji prijatelji koji ne istražuju, ne čitaju i ne pamte, živeće samo jedan mali, kratki, bedni život. Dakle, neguj pamćenje, i do sutra napamet nauči pesmu po tvom izboru.

Umberto Eko
L Espresso 2014.